

ПОРУШЕННЯ, ОБМЕЖЕННЯ АКТИВНОСТІ ТА УЧАСТІ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЛІМФОСТАЗОМ

Соломія КОПИТКО, Ольга БАС

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Лімфостаз – хронічне захворювання, тому основна мета фізичної терапії – зменшити прояв симптомів. У 6–70% пацієнтів після лікування раку молочної залози виникає вторинний лімфостаз, після лікування меланоми частота розвитку становить 5% та 73,5% у пацієнтів із раком голови та шиї. Наявність вторинного лімфостазу може призвести до зниження якості життя та економічних труднощів [4]. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я (МКФ) постає комплексною структурою для опису функціонального стану пацієнта та кодування широкого спектра інформації, пов'язаної зі здоров'ям [1, 3].

Мета – визначити порушення та обмеження життєдіяльності, які виникають у пацієнтів із лімфостазом.

Методи: аналіз та узагальнення наукової та методичної літератури з основних баз даних: PubMed, MEDLINE, Google Scholar.

Результати. Науковці (B. P. Viehoff et al.) з'ясували, що пацієнти з лімфостазом переважно стикалися з обмеженнями активності та участі в поєднанні з порушенням функцій організму [2]. Основні порушення, які були виявлені з боку опорно-рухового апарату та лімфатичної системи: біль, обмеження амплітуди в ураженій руці та/або нозі, набряк, зменшення сили м'язів верхніх та нижніх кінцівок.

У перехресному дослідженні порушення, які виникають у пацієнтів через лімфостаз були встановлені за допомогою МКФ; визначено в компоненті «Функції тіла» такі пункти: м'язова сила та рухливість суглобів, у компоненті «Діяльність та участь»: робота по дому, зміна й підтримка положення тіла, у чинниках навколишнього середовища: сім'я, медичні працівники та друзі можуть виконувати роль як фасилітаторів, так і бар'єрів [5]. У предметно-орієнтованих опитувальниках, які стосуються лімфостазу, найчастіше оцінювали категорії: «s730, Структура верхньої кінцівки» (10 анкет), «b435, Функції імунної системи» (10), «d570, Догляд за своїм здоров'ям» (9), «b280, Відчуття болю» (9), «b265, Функції дотику» (8), «d540, Одягання» (7) і «e580, Служби, системи і політика охорони здоров'я» (7) [3].

Обговорення і висновки. Хворі на лімфостаз відчувають певні фізичні та психоемоційні проблеми, які впливають на якість життя. Обмеження з ходьбою під час лімфостазу нижніх кінцівок, проблеми з виконанням домашньої роботи, самообслуговування під час лімфостазу верхніх кінцівок, неможливість повернення до професійної діяльності, проблеми в особистому житті, щоденне використання компресійного одягу – це все ускладнює життя пацієнта та часто стає причиною навіть стигматизації. Тож важливо розуміти життя пацієнта з лімфостазом, МКФ надає широку та повну картину здоров'я пацієнта.

Ключові слова: лімфостаз, МКФ, фізична терапія.

Список використаних джерел

1. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ; МОЗ України. – Київ, 2018. – 259 с.
2. Functioning in lymphedema from the patients' perspective using the International Classification of Functioning, Disability and health (ICF) as a reference / P. B. Viehoff [et al.] // Acta Oncologica. – 2014. – Vol. 54, N. 3. – P. 411–421.

3. Coding of meaningful concepts in lymphedema-specific questionnaires with the ICF / P. B. Viehoff [et al.] // *Disability and Rehabilitation*. – 2013. – Vol. 35, N. 25. – P. 2105–2112.
4. Diagnosis of Upper Quadrant Lymphedema Secondary to Cancer: Clinical Practice Guideline From the Oncology Section of the American Physical Therapy Association / K. Levenhagen [et al.] // *Physical Therapy*. – 2017. – Vol. 97, N. 7. – P. 729–745.
5. Identification of relevant ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) categories in lymphedema patients: A cross-sectional study / P. B. Viehoff [et al.] // *Acta Oncologica*. – 2015. – Vol. 54, N. 8. – P. 1218–1224.